

Malý mystický slovník naučný

KVĚTOSLAV
MINAŘÍK

Malý mystický slovník naučný

Vydavatelská řada PŘÍMÁ STEZKA
Svazek 8

CANOPUS

KVĚTOSLAV MINAŘÍK

**Malý
mystický
slovník
naučný**

CANOPUS
Praha 2024

© Květoslav Minařík – heirs, 1974, 2024

© CANOPUS, 2024

ISBN 978-80-87692-94-3

OBSAH

PŘEDMLUVA	7
POZNÁMKA VYDAVATELE K PRVNÍMU VYDÁNÍ	9
POZNÁMKA VYDAVATELE K DRUHÉMU VYDÁNÍ	9
SEZNAM ZKRATEK	10
A	11
B	54
C	76
Č	83
D	93
Ď	127
E	128
F	158
G	173
H	182
CH	202
I	208
J	231
K	241
L	287
M	296
N	342
Ň	366
O	367
P	377
R	423

Ř	440
S	441
Š	499
T	502
Ě	525
U	526
V	536
X	563
Z	564
Ž	579
DODATEK (JINÉ VERZE NĚKTERÝCH HESEL)	583
POUŽITÁ LITERATURA	600
SEZNAM HESEL	603
SEZNAM HESEL V DODATKU	629

PŘEDMLUVA

Po napsání několika děl o mystice jsem uvažoval o tom, že by bylo nejlépe doplnit je slovníkem. Především proto, že by čtenář mohl některým termínům použitým v knihách rozumět jinak, než byly myšleny; dále proto, že slovník může obsahovat další poučky k doplnění mystické teorie, potřebné pro mystickou praxi. Tak se mi v duchu rýsoval jeho rozsah, který by měl být přímo závislý na termínech v těchto knihách užitých. Ale vzhledem k okolnostem jsem své rukopisy o mystice neměl přímo po ruce, a proto jsem dospěl k závěru, že se nebudu výhradně držet termínů použitých v mých knihách – ostatně by to bylo na úkor této práce.

Termíny pro tento slovník jsem tedy vybíral čistě náhodně, avšak s ohledem na to, aby v sobě zahrnoval především fyziku a psychologii, pokud jejich speciální výrazy mají vztah k mystice. Tím vzniklo dílo, které je podle mého názoru z jistého hlediska sice neúplné, ale jinak teorii mystiky dostatečně vyčerpávající.

Domnívám se, že ti, kdo mají zájem o mystiku v nejmodernějším pojetí, si v tomto slovníku mohou najít dost látky k poučení a o to vlastně šlo především.

Něco jiného však je, když by čtenář v tomto slovníku hledal vyčerpávající vědeckou encyklopedii; taková práce je podle mého názoru spíš pro mystické teoretiky, zatímco já sám se považuji za praktika. Je tedy nezbytné posuzovat tuto práci s ohledem na to, že ji zpracoval mystický praktik pro mystickou praxi, což nakonec podle mého úsudku ukáže, že byla myšlena dobře.

Všechny mé předchozí spisy měly čtenáře obrátit k praktické mystice; pokud se tak skutečně stalo, pak pro ně jistě bude i tato kniha knihou pouček. A kdyby snad ve čtenáři vznikaly ještě další otázky,

necht' si připomene, že k praktické mystice je potřeba jen omezený počet pouček. Co je navíc, to vede pouze k rozporům. Často se pak zabíhá do protikladů, které teoretik může chápat jako nedokonalost mystické nauky. Proto je nejlepší vyzbrojit se pouze nezbytným teoretickým ponaučením a s ním se dát na mystickou cestu, protože to zaručuje, že na ní člověk nezbloudí.

Kromě toho se domnívám, že jsem tímto slovníkem vyčerpал soubor teoretických pomůcek pro mystickou cestu, a nyní mohu čtenáři jenom přát, aby je používal ke správné korektuře v názorech a postupu ke svému vlastnímu dobru i k dobru těch, které svým jednáním nezbytně ovlivňuje.

Květoslav Minařík

POZNÁMKA VYDAVATELE K PRVNÍMU VYDÁNÍ

Květoslav Minařík začal pracovat na tomto slovníku v druhé polovině padesátých let 20. stol. za neustálého pronásledování tehdy v Československu vládnoucím totalitním režimem. V té době bylo v Čechách životu nebezpečné přechovávat doma rukopisy děl o mystice, proto je Květoslav Minařík ukryl u přátel a dlouhá léta své vlastní rukopisy vůbec neviděl; neměl přístup ani k jiné duchovní literatuře.

K rukopisu svého slovníku se až do konce života v roce 1974 vždy znovu vracel. Upravoval a rozšiřoval původní hesla, doplňoval další, ale nikdy neuváděl datum, kdy byla zpracována. Tak slovník vznikl a utvářel se do konečné podoby v rozmezí přibližně patnácti let. První vydání bylo připraveno do tisku z originálu autorova rukopisu poslední, tj. čtvrté verze, z počátku sedmdesátých let 20. stol.

POZNÁMKA VYDAVATELE K DRUHÉMU VYDÁNÍ

Pro druhé vydání byl text slovníku znovu revidován a také aktualizován podle současné jazykové a pravopisné normy. Byla rovněž doplněna další hesla nalezená v archivu autora a hesla použita jako vysvětlivky u jeho ostatních knih, která v prvním vydání nebyla obsažena. Navíc byl na konec slovníku připojen Dodatek, obsahující jinak zpracované verze některých hesel.

Slova v heslech tištěná *kurzívou* označují odkazy na jiná hesla. Tibetské výrazy ve slovníku jsou uvedené v transkribované podobě.

SEZNAM ZKRATEK

angl. – anglický
arab. – arabský
aram. – aramejský
beng. – bengálský
čín. – čínský
drávid. – drávidský
franc. – francouzský
Gen. – kniha Genesis
hebr. – hebrejský
hind. – hindský
it. – italský
jap. – japonský
lat. – latinský
mong. – mongolský
mong.-tib. – mongolsko-tibetský
něm. – německý
novound. – novoundický

Num. – kniha Numeri
pálj. – pálijský
pers. – perský
pl. – plurál
polynés. – polynéský
portug. – portugalský
prákr. – prákrtský
příd. jm. – přídavné jméno
pův. – původ
řec., z řeč. – řecký, z řečtiny
sans. – sanskrtský
semit. – semitský
sv. – svatý
tib. – tibetský
tib.-sans. – tibetsko-sanskrtský
tunguz. – tunguzský

A

Abhidhammapitaka (páli.; sans. Abhidharmapitaka) abhi = nad, dharma = = učení, *pitaka* = koš; Koš toho, co je nad učením, Koš zvláštního učení. Je to sbírka metafyzických buddhistických traktátů o psychologické etice, metafyzice a filozofii. Pitaky jsou tři, další dvě jsou *Suttapitaka* a *Vinajapitaka*. Názory sestavené v Abhidhammapitace přednesl podle buddhistické tradice nejučenější z Buddhových žáků Kassapa krátce po Gautamově smrti (viz *Buddha Gautama*) na koncilu v Rádžagrze v říši *Magadha*. Jsou doplněním původního prostého Buddhova učení, zaměřeného pouze k problému osobní strasti, který mistrně řešilo. Jenže lidstvo problémy strasti vždycky dost netíží, proto vznikají abstraktní otázky. Ty však nikdy nemohou být zodpovězeny naprosto autoritativně, protože když ne v současnosti, tak jistě v budoucnosti mohou být zodpovězeny podstatně jinak. Ale to, co žádná doba nemůže řešit podstatně jinak než přítomnost, je právě otázka strasti. Proto je Buddhovo učení úplné, kdežto metafyzické problémy odrážejí jen dočasné abstraktní názory. Kromě „čtyř Buddhových pravd“ můžeme proto vše ostatní v *buddhismu* pokládat za dočasné nebo doplňkové učení.

abhimukhí (sans.) šestý z deseti stupňů cesty k buddhovské dokonalosti podle *mahájány*. Osmidílná cesta, jak ji znal raný *buddhismus*, je zde rozpracována

do deseti bhúmi čili stupňů („zemí“). O těchto dokonalostech se předpokládá, že se začínají vyvíjet po tom, kdy se stoupenec buddhismu vzdá rodinného a společenského života a odejde do bezdomoví, aby se věnoval vývoji duchovních kvalit svého osobního života. Pak má nastat vnitřní vývoj, který je popsán dále.

Když se buddhistický mnich zřekne světa, počínaje vlastní rodinou a konče světskou existencí, vstoupí do prvního stupně dokonalosti, který se jmenuje *pramuditá*, což se překládá jako „mocně se radující“. Charakter tohoto stupně ukazuje jasně na to, že tělo mnicha, „nevymyté“ dosud kvalitami duchovního světa, reaguje na vliv světa, do něhož postupnou očistou právě vstupuje, na vliv světa duchovního. Neboť jak dokazují zkušenosti, ze zřeknutí se světa nevzniká bolest, ale radost. Radost je však psychologicky dost hrubé pocitové hnutí, takže se může posuzovat jako světskost jemnějšího stupně; světskost, která sahá po člověku v podobě takřka fyzické vibrace. Proto se musí mnich zaměřit na klid, který je za úplným zřeknutím se světa. Když se mu to podaří a setrvá v tomto stavu určitou dobu, vstoupí do druhého stupně dokonalosti zvaného *vimalá*, což se překládá jako „neposkvrněný“.

Po zániku radosti, provázející první stupeň dokonalosti *pramuditá*, uniká mnich kladnému vlivu světa, radosti, a tím dosahuje stavu „neposkvrnění“. V tomto stavu se má věnovat „meditativnímu ponoření“ v sebe, tj. jemnému soustředění na tělo s tendencí myslet

nebo uvažovat. Tím vstoupí do třetího stupně dokonalosti zvaného *prabhákári*, to je „vytvářející světlo“.

Při správném noření se myslí do těla nezapomíná člověk na tělo. Tím se zavádí centripetální tendence energetických kvant těla, což vede ke zvýšení energetického napětí. Zvyšováním tohoto napětí zesílí *luminiscence* těla, někdy do té míry, že je zjevná i běžnému zrakovému vnímání.

Mnich však má intenzitu soustřeďování zvyšovat. Když to bude dělat, dosáhne čtvrtého stupně dokonalosti zvaného *arčíšmatí*, to je „světlo (nebo paprsek) rozptylující“. Neboť dosáhne-li mnich stupně, v němž se chaotické vyzařování bytosti změnilo z kvantitativních pulsů fotonů, tedy z potenciálního záření, na záření nebo světlo „normálních“ kvalit, pak již opravdu stačí zvýšení intenzity koncentrací usměrněného myšlení, aby došlo k záření tvrdšímu, jakým se vyznačují svítící nebeská tělesa, např. Slunce.

Po dosažení tohoto stupně dokonalosti má mnich vyvinout schopnost nebo sílu obracet i směr záření, vytvářejícího světlo, k jeho centru nebo zřídlu. Tím dosáhne pátého stupně dokonalosti zvaného *sudurđžajá*, což se překládá jako „velmi obtížný ke cvičení“. K této schopnosti se člověk nejlépe propracuje tzv. dvojitou koncentrací, totiž na objekt a subjekt současně. Cílem této koncentrace je řídit jak vyzařování vlastní bytosti, tak její pohlcování tohoto vyzařování. Když se to podaří, pak se tzv. valenční energie *byti* centralizují jako valenční energie působící nebo činné; tím se do-

spívá k šesté dokonalosti zvané abhimukhí, to je „vynikající“ nebo „zaměřený“.

Komu se podaří centralizovat valenční energie svého bytí, vytvoří ze sebe „svět sám pro sebe“, který proto, že své záření živí ze sebe sama, jako to např. činí Slunce, stává se „vynikajícím“ nebo samozářným. Když se potom v tomto dosaženém stupni dobře orientuje, dosahuje sedmé dokonalosti zvané *dúrangamá*, to je „velmi pokročilý“. Neboť co více může člověk dosáhnout než orientace ve dvojitém vyzařování bytosti a tím i vlády nad ním, nad vyzařováním jak dostředivým, tak odstředivým? Zvláště když víme, že běžný člověk představuje bytost vyzařující pouze centrifugálně, přičemž se ještě navíc vůbec neovládá. Ale i stav *dúrangamá* je přechodný. Identifikace současného stavu, který je již dobrý, a proto těší, se stává postupem času méně zajímavá; když se to stane ve stavu *dúrangamá*, dosáhne mnich osmého stavu dokonalosti zvaného *ačalá*, to je „nepohnutelný“.

V tomto stavu se stává nezajímavým všechno, co souviselo s dosavadním duchovním růstem nebo postupem, takže ke slovu dosud se hlásící idea žít se modifikuje v ideu „bytí tu je“. Toto „bytí“ je však již ve světle, na druhém břehu činnosti; protože tu ještě je právě toto bytí, hledá mnich jeho příčiny a nachází je v myslí. Tím dosahuje deváté dokonalosti zvané *sádhumatí*, to je „s jemně rozeznávající ctnostnou myslí“.

Kdo dobře rozeznává mysl, nachází ji jako prapůvod všech jevů. Neboť ona to je, která vznikla diferenciací stavu zva-

B

baptismus (z řec. zákl.) křesťanské vyznání, připouštějící křest pouze u lidí dospělých. Novokřtěnecví.

barbar (z řeč.) původně pro staré Řeky a Římány člověk žijící mimo jejich hranice a nevzdělaný; dnes nevzdělanec, surovec. Rozhodně však člověk, který více žije a méně předstírá. Proto je výraz barbar vyjádřením stavu přirozeného na rozdíl od stavu vzdělanosti, která je často v mystice velmi na překážku. To je patrně zejména při mystické výchově tibetské, kterou mohou s úspěchem podstupovat pouze lidé vnitřně zdraví, ale zřídkka kdy lidé tzv. kultivovaní; těm často bývají přirozené stavy odporné. Výchova *tibetské mystiky* – a měla by to činit každá mystika – staví člověka tváří v tvář skutečnosti, s níž se může setkat v době úporné nemoci nebo umírání. Proto je tak drsná, že její potřebu tzv. vychovaný člověk nemůže ani pochopit, ani ji nechce uznat. Když ji však podstoupí a má v ní úspěch, sjednotí se v něm barbar s člověkem nejvyšší duchovně vyspělým. To je projevem pravého zasvěcení, jakého dosáhli pouze ti, kdo nám mohou být vzory jako mystičtí mudrci.

bardo (tib.) bar = uprostřed, do = dvou; stav mezi okamžikem *smrti* a okamžikem nového vtělení, v němž je pasivní intelekt zemřelého člověka vystaven *kaleidoskopu* jevů nejprve pokojných,

pak hrozivých a nakonec sféře preludů jako např. ve snu. Než se však tento kaleidoskop rozvine, ukazuje se intelektu zemřelého nebo umírajícího člověka nediferencované božské světlo barda zvaného *čhikhä*, které souvisí se svítáním stavu *dharmakája*. Když člověk během života pozná toto světlo pomocí mystických zkušeností, pojme k němu náklonnost, čímž ho realizuje a dosáhne *spásy*. Nezná-li ho však, protože věnoval zájem pouze jevům diferencovaným, nepojme k němu náklonnost a tím se vlastně zdrží na úrovni obvyklého sebeuvědomění. To je předpoklad rozvoje druhého stupně barda zvaného *čhöñi*. Toto bardo začíná vizemi božských personifikací jednotlivých živlů, které se nazývají *dhjá nibuddhové*. Když člověk na základě karmických zásluh pojme k těmto buddhům náklonnost, bude jimi absorbován v jejich světě a dosáhne božského ztělesnění ve stavu *sambhógakája*; tento stav je možné chápat jako prvotní projev emanací *absolutna*, jako vysoký božský svět. Když však někdo nemá potřebné karmické zásluhy, zdrží se jeho intelekt v oblasti bytí, kterou právě (smrtí) opouští, takže se dočká obráceného aspektu těchto buddhů, které vnímá jako *héruky*, strážce božských oblastí s hrozivým vzezřením, jímž odstrašují každého, kdo se nenaučil vidět ve všem dobrotivého a milosrdného Boha. Když se to naučil, bude zachráněn na tomto stupni barda, což znamená *spásu* na úrovni božského ztělesnění zvaného *sambhógakája*. Když se to nenaučil, setrvá jeho intelekt ve smrtných stavech plný strachu, dokud se

nebe čhöñi barda neuzavřou a nezačnou se rozvíjet vize diferencované a podléhající *karmě*, což souvisí s bardem zvaným sipä.

Jakmile se rozvine toto bardo, začne působit síla karmických zásluh nebo nezásluh, vedoucí člověka světem nám známých skutečností. Zcela dobrý člověk, který je schopen vidět ve všem světském dění hru, kterou se těší sám Bůh, a který má nezničitelnou důvěru v dobro, má zpravidla naději zachytit se na některém stupni *sipä barda*; když se na takovém stupni pozná jako svobodná, Bohem omilostněná bytost, bude zachráněn ve stavu *nirmánakája*, v němž se nacházejí lidské bytosti božstvím velmi prostoupené, jako byli např. *Buddha*, *Ježíš* a jiní velcí božští mudrci. Když nebude mít žádoucí karmické zásluhy, které mu poskytují takový názor na život a dění, bude podroben jevům, které se rozvíjejí před jeho zrakem a na základě své karmy se zachytí ve stavu, který odpovídá jeho skutkové karmě. Nebude již zachráněn před znovuvtělením (viz *reinkarnace*), ale zrodí se znovu jako bytost podrobená přírodním zákonům a ve svém budoucím životě bude prožívat osudy, které budou odpovídat povaze jeho dřívějšího konání. Bude tedy muset dále putovat *sansárou* a čekat na další příležitost k *vykoupení*.

Kromě uvedených bard existují ještě tři další, totiž bardo zrození (kjenä bardo), bardo snů (milam bardo) a bardo *dhjány* (samtän bardo). Tato barda vystupují jako následek pasivity vědomí v těchto stavech, neboť bardo vždy zna-

mená dění, v němž zevní okolnosti mají převahu nad odporovou silou psychické přirozenosti individua. Bardem *dhjány* se myslí samovolné vizuální asociace; když tyto asociace člověk překoná uvědoměným soustředěním, změní se bardo *dhjány* v procesy poznávání. Za ideál mystické výchovy považujeme to, aby funkce denního uvědomování nepřekážely mystickým procesům vyvolaným soustředováním.

bardo projeveného života přechodný stav zjevujících se přeludů bytí; *kaleidoskop* vjemů při utlumeném nebo zastřeném denním vědomí, který však ovlivňuje život. Tedy termín vztahující se na polovědomé procesy života, ovlivňující denní vědomí osudově i psychicky v období tzv. kješi *barda*, tj. stavu mezi zrozením a *smrtí*.

Bardo thödol (tib.) Tibetská kniha mrtvých, „Vysvobození v *bardu* skrze naslouchání“.

báulové (beng.) „šilení“; jsou to potulní pěvci a básníci, kteří uctívají Boha tím, že o něm zpívají. Neuznávají autoritu *véd*; patří mezi ně hinduisté i muslimové.

báze (z řeč.) základ, základna. Pro mystický vývoj a růst je nezbytnou psychologickou bází to, aby mystik setrval v radosti, nadšení pro duchovní hodnoty a usiloval o celkovou duševní vyrovnanost s tendencí k nadšení. Tím jsou vytvořeny podmínky pro rozvoj nebeských a případně i *spásných stavů* podle toho, zda jsou tyto tendence provázené

DODATEK

Jiné verze některých hesel

afinita příbuznost; v chemii slučivost prvků, z nichž se tvoří nové látky. Např. molekula vody vzniká sloučením dvou atomů vodíku a jednoho atomu kyslíku. Poznatky o afinitě lze aplikovat i na oblast mystickou; slovo jóga, které značí „spojování“ nebo „spojení“, to potvrzuje. Jde jen o to, zda si ten, kdo kráčí cestou jógického zdokonalování, uvědomuje, že běžné stavy vědomí svědčí o afinitě, jejímž působením se vědomí stává světským, přičemž se tato jeho světskost jeví jako přirozený stav.

To znamená, že když člověk neochraňuje své vědomí před vztahy ke světu, přijme potenciální kvality světa a tímto způsobem se začne chovat tak, že jeho vnitřní náplň, totiž světskost, se stane od vědomí neodlučitelnou. Proto ti, kdo se stali světskými lidmi a pak vstoupili na mystickou cestu, musí své vědomí nejdříve očistovat nelpěním a nezájmem o svět. Když tímto způsobem uvedou vědomí do jeho dřívějšího nebo původního, tzv. přirozeného stavu, mohou se zaměřit na kvality světa božského, čímž vytvářejí podmínky ke sloučení vědomí s kvalitami tohoto světa nebo lépe s tímto světem. Sloučí-li se vědomí s tímto světem, stanou se božské stavy od vědo-

mí neodlučitelnými. Tak afinita působí i na úrovni psychické a jen podle jejích zákonů je možné dosahovat realizací kvalit, které odpovídají světům nadsmyslovým, nebeským nebo samotnému absolutnu.

amplituda rozkmit, rozkýv. Z mystického hlediska je důležitá amplituda, kterou mystik pozoruje při zkoumání fyziologické přirozenosti. Tato přirozenost se z fyzikálního hlediska jeví jako bytnost prodloužená až na úroveň napětí a sil; působí ve vlnách, jež vlastně vytvářejí síly jako kvanta potenciální nebo i projevené energie. Právě proto vnímá mystik své bytí jako tvarem vůbec neohrazené; toto samostatné bytí se totiž nachází v silovém prostředí, kde podléhá gravitačním silám asi tak jako vody oceánů v gravitačním poli hlavních nebeských těles. S ohledem na to mystik bytí nakonec pozná nikoli jako pevný fyzický soubor, ale jako soubor fyzikální, jenž v gravitačním poli nemůže být nikdy v klidu; bytí jakoby pulsuje ve zvláštním intervalu, který je určen vzájemným působením subjektivních i objektivních vlivů. Tomu je třeba rozumět tak, že jogín již nenachází své bytí

vůbec jako ustálené, ale jen jako silové. Fyzikální podstata jeho bytí nemůže být vzhledem ke vzájemným vztahům mezi ním a vnějším světem nikdy v klidu, ale jen ve vlnivé pulsaci, způsobující různé doteky, které jsou podmínkou prožívání.

anděl mravně uslechtilá a čistá bytost neviditelná, jež se však nepovznesla k tak vysokému stupni odosobnění, aby ze svého bytí zcela vyloučila tamasický prvek a tím zrušila nevědomost. Proto je do značné míry upoutaná na tvar, jehož struktura znamená neuvědomělé zdůrazňování jáství; to způsobuje, že její schopnost vnímat je omezená. Je to bytost, která bezděčně získala velmi dobrou karmu díky svému pocitovému žití a ne díky poznání relativní povahy skutečnosti. Anděly je třeba dělit do dvou kategorií: 1. nižší, kteří se duševně příliš nepovznegli nad úroveň lidí, ačkoli jsou oproti lidem vybavení nepoměrně lepší karmou a mohou proto žít v lepších životních podmínkách. 2. vyšší, kteří jsou karmicky tak očištěni, že jsou zbavení karmy projevující se elementárními tendencemi, takže mají zářivá těla a tím i dispozice pro osvícení. Proto se s nimi lze setkat blízko hranice, kde „přirozené skutečnosti“ již ukazují svou relativní povahu.

bohové mravně, karmicky i fyzicky čisté bytosti vyšší fyzikální úrovně. Jsou schopni vědomě používat vůli, ale z fyzikálního hlediska sídlí v oblasti vyššího spektra, než je vyhrazené lidem. Kvalitou karmy prožívají to, co je obsažené ve sférách, které jsou vlastně nebi různých

stupňů blaženosti. Ale i lidé se mohou stát bohy, jestliže zůslechtili svou přirozenost. To se děje láskou k dobru, světlu a pravdě v nadosobním smyslu. Když lidé takto žijí, získávají karmu, která je niterně unáší stavy a pocity, jež v posledních okamžicích jejich života vyústí ve víze, usměřňující celé jejich nitro do světelných sfér bohů. Když zhasne jejich vědomí na zemi, dovršují dobro ve vytvoření dispozic pro dokonalou objektivaci ve sféře bohů. To znamená, že tendence duševních sil, jež jsou určovány kvalitou citů, myšlení a duševních stavů, určují se stále větší jistotou, že zážehy vědomí, které až do okamžiku smrti odpovídaly lidské existenci, začnou odpovídat objektivacím božské povahy, jak to bylo již v lidském těle určeno kvalitou citů, myšlenek a duševních stavů. Jemnost, dobrota a intenzita kladného bytostného vyzařování, jakož i stav vědomí, udávají stupeň nebo sféru bohů, kam člověk po smrti bude putovat.

Buddhismus rozlišuje celkem jedenatřicet sfér, do nichž je možné se vtělit. Bohy je možné charakterizovat jako obyvatele nebi různých stupňů blaženosti: bohové žijící ve vyšší blaženosti prostorově omezené; ještě výš bohové v nadpomyslné blaženosti prostorově méně omezené; dále bohové prostorově i v já neomezaní. Nejnižší bohové mají dost hutná, ohňová těla. U vyšších bohů můžeme pozorovat snižování hutnosti a vzrůstající průzračnost až k bohům, jejichž forma je nezjistitelná. Ty nazýváme bohy netělesnými. Úměrně jsou pak vyšší bohové mocnější, až dospívá-

KVĚTOSLAV MINAŘÍK

Malý mystický slovník naučný

Vydavatelská řada PŘÍMÁ STEZKA

Svazek 8

Obálku navrhl Richard Bergant

K vydání připravila PhDr. Zora Šubrtová a kol.

Vydal Canopus, z. s., Synkovská 14, 160 00 Praha 6

www.canopus.cz, canopus@canopus.cz

Praha 2024

Druhé, rozšířené vydání (první vydání 1992)

Stran 632

Sazbu zhotovil Jaroslav Pátek

Vytiskly Těšínské papírny, s. r. o., Lípová 1965, 737 01 Český Těšín

ISBN 978-80-87692-94-3

Od téhož autora:

Vydavatelská řada **PŘÍMÁ STEZKA**

PŘÍMÁ STEZKA

BESEDA BOHŮ

JÓGA V ŽIVOTĚ SOUČASNÉHO
ČLOVĚKA

CESTA K DOKONALOSTI

SVĚTLO GÉNIŮ

SPÁSA

VNITŘNÍ SMYSL NOVÉHO ZÁKONA

Nyánatiloka a Květoslav Minařík:
SLOVO BUDDHOVO

W. Y. Evans-Wentz a Květoslav Minařík:
TAJEMSTVÍ TIBETU 1, 2

H. P. Blavatská a Květoslav Minařík:
MAHÁJÁNSKÉ TEXTY

W. Y. Evans-Wentz a Květoslav Minařík:
MILARÄPA

KÉČARA

PRAXE PŘÍMÉ STEZKY 1, 2, 3

Vydavatelská řada **DRAHOKAMY**

TAJNÉ ZASVĚCENÍ

DRAHOKAMY 1, 2

A. David-Néelová a Květoslav Minařík:
PRONIKAVÝ VHLED

PATAŇDŽALIHO JÓGASÚTRA

LAO-C'OVO TAO-TE-ŤING

OSTATNÍ

Květoslav Minařík:
PROGNOSTICKÁ ASTROLOGIE

Od dalších autorů:

Vydavatelská řada **ÚSVIT**

Karl A. Gjellerup:
POUTNÍK KÁMANÍTA

Edward Bulwer-Lytton:
ZANONI

Objednávky přijímá:

CANOPUS, z. s., Synkovská 14, 160 00 Praha 6 <https://www.canopus.cz>

e-mail: canopus@canopus.cz | slovensko@canopus.cz

e-shop: <https://eshop.canopus.cz> | <https://eshop.canopus.cz/sk>

KVĚTOSLAV MINAŘÍK (1908–1974)

Český jogín a mystik, který v mládí do nehlubších podrobností poznal a sám na sobě uskutečnil nejvyšší duchovní a mystické ideály Východu, aniž přitom ztratil kontakt s občanským životem. Své zkušenosti potom formuloval jako originální, z knih nevyčtenou duchovní nauku, jež vychází z psychologie a způsobu myšlení současného Evropana. Vede jej životem a zdokonaluje jeho bytost jako celek; nezabývá se jen fyzickou, mravní nebo mentální složkou, ale harmonicky je rozvíjí všechny najednou.

Malý mystický slovník naučný byl původně zamýšlen jako soubor vysvětlivek k vlastním knihám o mystice a postupně se Květoslavu Minaříkovi pod rukama rozrostl v populárně naučné dílo. Vysvětluje základní pojmy duchovních nauk a jejich styčné body s různými vědními obory, jako je například psychologie, neurologie, fyziologie, biologie, fyzika nebo chemie. Dále se věnuje různým duchovním, náboženským i filozofickým směrům, a to jak orientálním, tak evropským (hinduismu, buddhismu, józe, mystice, křesťanství a dalším), ale také například astrologii, alchymii, magii aj. Jsou v něm rovněž objasněny základní pojmy a zásady duchovní praxe a také postupy spojené s jejím uskutečňováním včetně problémů, se kterými se lidé při tom setkávají. To vše je vysvětleno ze zorného úhlu praktika, který dospěl k nejvyššímu duchovnímu poznání.

Druhé, rozšířené vydání obsahuje další hesla nalezená v archivu autora a hesla použitá jako vysvětlivky u jeho ostatních knih, která v prvním vydání nebyla zahrnuta. Navíc byl na konec slovníku připojen Dodatek, obsahující jinak zpracované verze některých hesel. Druhé vydání slovníku tak obsahuje přes 1900 hesel, jejichž seznam je pro přehlednost uvedený na konci svazku.

ISBN 978-80-87692-94-3

9 788087 692943